

Metodologie 2

Lekce 2

Lenka Slepíčková

Dělení výzkumu

1. Výzkum základní
2. Výzkum aplikovaný

Podle účelu:

- Exploratorní
- Elaboratorní
- Deskriptivní
- Explanační
- Evaluační

- Kvantitativní výzkum – existence jedné objektivní reality, venkovního světa, který nezávisí na našich citech a přesvědčení (pozitivismus, objektivismus)
- Kvalitativní výzkum – existuje více realit, které je možné různě interpretovat (konstruktivismus, interpretativismus)

Kvantitativní nebo kvalitativní výzkum?

- Dedukce x indukce
- Práce s čísly, kvantifikace x práce se slovy, významy, interpretace
 - Ověřování hypotéz x vytváření teorie
- Zjišťujeme, zda konkrétní struktura existuje v datech x sledujeme, zda je v datech nějaká struktura
 - Standardizované metody sběru dat x nestandardizované metody sběru dat

Kdy zvolit kvantitativní přístup?

- Fenomén, o kterém máme nějaké informace
- Aplikace teorie
- Dokážeme zformulovat hypotézu, známe proměnné
- Ambice zobecňovat závěry na populaci (nelze vždy!)

Kdy zvolit kvalitativní přístup?

- Nové téma, neexistují teorie, je těžké identifikovat proměnné
- Je třeba studovat aktéry v jejich přirozeném prostředí
- Zájem o význam, interpretace, porozumění z pohledu aktérů
- Nemáme-li ambice zobecňovat naše závěry na populaci

Příklad volby výzkumné strategie

Téma: Užívání ilegálních drog

Téma: Svobodné matky v ČR

A: Kvantitativní strategie

- Problém: Četnost výskytu uživatelů drog v různých věkových / vzdělanostních skupinách nebo regionech NEBO Faktory ovlivňující vznik drogové závislosti nebo úspěšnost léčby

B: Kvalitativní strategie

Problém: Subkultura uživatelů drog v Praze NEBO Prožívání závislosti

Úkol č. 1: Příklad

- **Téma:**
- Neverbální komunikace u sociálně znevýhodněných jedinců
- **Výzkumný problém:**
- Vliv dramatické výchovy na rozvoj neverbální komunikace u dětí se sociálním znevýhodněním
- **Výzkumná otázka:**
- Můžou určité metody a techniky dramatické výchovy pozitivně ovlivnit rozvoj neverbální komunikace u dětí se sociálním znevýhodněním?

Úkol č. 1: Příklad

- **Téma:** Logopedická prevence u dětí
- **Problém:** Logopedická prevence u dětí v mateřských školách v malých a velkých městech
- **Otázka:** Jaký vliv má velikost města na zajištění logopedické prevence dětem navštěvujícím mateřské školy běžného typu?

Časté chyby

1. Na otázku lze odpovědět jen „ano/ne“
2. Není reálné na otázku výzkumem odpovědět

Mohou záporné postoje mladých lidí k osobám s postižením ovlivnit chování budoucích generací?

Dosahuje dítě vychované chůvou lepších výsledků, než-li vychované vlastními rodiči?

Proč nejsou obnovitelné zdroje používány ve větším měřítku?

Jak ovlivňuje nedostatek mateřské lásky začlenění dítěte do společnosti?

3. Otázka objevuje Ameriku

- Navštěvují galerie častěji lidé s vysokoškolským vzděláním, středoškolským vzděláním, nebo lidé vyučení?
- Souvisí dosažené vzdělání dětí se vzděláním rodičů?
- Vyskytuje se stále šikana na našich základních školách?

4. Otázka je etickým nebo politickým problémem

- Měly by být homosexuálním párům umožněny adopce?
- Je správné, aby lidé vstupovali do manželství několikrát za život?
- Proč si dnes nikdo neváží rodiny?

Formulace cíle výzkumu

- Jakým způsobem projekt přispěje k rozšíření odborného poznání? (intelektuální cíl)
- Budou moci být výsledky nějakým praktickým způsobem využity (praktický cíl)?

Slovník: zjistit, ukázat, porovnat, prozkoumat, vysvětlit, popsat, porozumět, odkrýt, poskytnou zpětnou vazbu, pomoci zlepšit, poskytnout vodítko ke změně, ukázat řešení

Úvod výzkumu

- Proč je téma relevantní?
- Vyhnout se klišé a osobním motivacím
- V delším textu: poskytnout teoretický rámec výzkumu, zasadit vlastní výzkum do kontextu ostatních poznatků

Pěkný úvod výzkumu

Téma: Problematika žáků se specifickými problémy učení

Výzkumný problém: Profesní orientace u žáků se specifickými problémy učení

Výzkumná otázka: Jaký je dopad specifických poruch učení na profesní orientaci žáků 9. tříd základních škol?

Problematika specifických poruch učení je v dnešní době velmi rozšířená a stává se

aktuální pro větší počet dětí i dospělých, kteří se se svými „dys“-poruchami potýkají

nejen při vzdělávání, ale i v běžných životních situacích, jako je například i profesní

orientace a uplatnění. Cílem mého výzkumu je zjistit, jak „dys“- poruchy ovlivňují/omezují výběr středoškolského případně i vysokoškolského vzdělávání a následně výběr povolání. Jde o zmapování průchodu studiem vybraných žáků s rozdílnými specifickými poruchami, vliv těchto poruch na školní prospěch a úspěšnost přijetí do dalšího vzdělávacího stupně.

Dobrý příklad

- TÉMA: Videotrénink
- VÝZKUMNÝ PROBLÉM: Využití videotréninku při výuce angličtiny
- OTÁZKA: Je výuka AJ s využitím videotréninku efektivnější než výuka AJ pomocí běžně používaných vyučovacích metod na ZŠ?
- **Proč je zvolené téma relevantní?**
- Technika videotréninku se úspěšně využívá v různých vědeckých disciplínách. Bohužel však zatím neproběhlo mnoho výzkumů zabývajících se využitím této metody ve výuce cizího jazyka. Vzhledem k tomu, že užitím této techniky zdokonalujeme schopnosti potřebné k učení obecně, existuje předpoklad, že využití této techniky výuku cizího jazyka zefektivní.
- **Cíl výzkumu**
- Cíl výzkumu je zjištění, je-li výuka AJ s využitím videotréninku efektivnější než výuka za použití běžných vyučovacích postupů a metod.

Méně dobrý příklad

- **Výzkumný problém:** Jde o komplexní pohled na problematiku komunikace neslyšících a nedoslýchavých se slyšícími, chci se zaměřit na vývoj komunikace od minulosti až po současnost a zamyslet se nad možnostmi vývoje techniky komunikace v blízké budoucnosti.
- Cílem této práce je zpracování názorů a odpovědí věkově rozdílné skupiny lidí se sluchovou vadou. Zaměřím se i na zkušenosti slyšících z pedagogického a lékařského hlediska, kteří pracují i s neslyšícími lidmi.
- **Úvod:** V tomto výzkumu se budu zabývat názory lidí se sluchovým postižením (např. jaká byla dřívější komunikace u sluchově postižených, na jaké úrovni je technicky lepší komunikace v současnosti apod.). Mým cílem výzkumu je zjistit a zhodnotit vývoj možností v používání techniky v komunikaci neslyšících a nedoslýchavých se slyšícími lidmi. Budu zkoumat finanční dostupnost možnosti pořízení potřebných pomůcek pro kompenzaci ztráty sluchu. Dále se budu zabývat zvládnutím technické obsluhy náročnějších zařízení. Chci se dotazovat přátel v mém věku, lidí středního věku (známí mých rodičů, případně rodiče mých kamarádů), seniorů, oslovím i učitele z mé bývalé základní školy a její zaměstnance. Požádám o spolupráci i paní doktorku a sestru z foniatry, kam docházím na kontroly. Vzorek bude sestaven ze slyšících, neslyšících i sluchově postižených lidí.